

2

Bescherming woning
zelfstandige:
werking 'niet-vatbaarheid
voor beslag'

3

Boekhouding in euro:
afwijking mogelijk?

4

Catering en btw:
wat en hoe?

VOORWOORD

Zijn de kosten van uw appartement aan zee aftrekbaar?

Begin juni deden enkele arresten van het Hof van Cassatie heel wat stof opwaaien. Het Hof moest oordelen over de aftrekbaarheid van kosten. Volgens artikel 49 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen (WIB92) zijn enkel kosten die gemaakt zijn om beroepsinkomsten te verwerven aftrekbaar (intentionaliteitsvoorwaarde). Lange tijd eiste de Belgische rechtspraak echter dat voor een vennootschap de kosten 'inherent' waren aan de uitgeoefende, maatschappelijke activiteit, de zogenaamde causaliteitsvoorwaarde.

In haar arresten van juni is het Hof nu op deze zienswijze teruggekomen. Dit betekent dat vanaf nu ook kosten aftrekbaar zijn die misschien niet

onmiddellijk aansluiten bij de maatschappelijke activiteit of het statutair omschreven doel.

Maar let op: dit betekent niet dat nu alle kosten zomaar aftrekbaar zijn. De fiscus zal dus altijd de aftrek van bv. kosten van uw appartement aan de zee kunnen afwijzen. De intentionaliteitsvoorwaarde blijft immers wel overeind: de kosten moeten gemaakt worden om inkomsten te verwerven. Bovendien heeft de fiscus nog een ander wapen achter de hand, nl. artikel 53, 10° van het WIB92. Op basis van deze bepaling kan de fiscus overdreven of onredelijke kosten verwerpen.

Liquidatiereserve nu ook mogelijk voor aanslagjaren 2013 en 2014

Sinds aanslagjaar 2015 kunnen kmo's een liquidatiereserve aanleggen mits betaling van 10 % belasting. Later kunnen ze die reserve belastingvrij uitkeren. De programmawet heeft het met terugwerkende kracht mogelijk gemaakt om ook voor de aanslagjaren 2013 en 2014 een liquidatiereserve aan te leggen.

Voorgeschiedenis

Om de verhoging van de roerende voorheffing op liquidatieboni (van 10 % naar 25 % sinds 01-10-2014) op te vangen, werd voor aanslagjaar 2012 een overgangsmaatregel ingevoerd. Vennootschappen konden reserves 'vastklikken'. Dit betekende dat de aandeelhouder 10 % rv betaalde bij het aanleggen van de reserve, maar dat de vennootschap bij liquidatie belastingvrij kan uitkeren.

Sinds aanslagjaar 2015 werd deze overgangsmaatregel gewijzigd in een gelijkaardige, permanente maatregel. De permanente maatregel geldt wel enkel voor kmo's. De regel laat ondernemingen toe om een deel van de winst over te boeken naar een aparte rekening van het passief. De vennootschap legt zo een *liquidatiereserve* aan en:

- betaalt 10 % anticipatieve heffing bij het aanleggen van de reserve;
- maar de aandeelhouders betalen geen rv meer als de reserve uitgekeerd wordt bij de latere liquidatie;
- maar de aandeelhouders betalen nog wel een bijkomende rv als de vennootschap eerder gaat uitkeren (15 % als er minder dan vijf jaar is verlopen tussen de aanleg en de uitkering of 5 % als er meer dan vijf jaar is verlopen tussen de aanleg en de uitkering).

Lacune: aanslagjaren 2013 en 2014 vallen uit de boot

Twee aanslagjaren (2013 en 2014) konden echter van geen van beide regimes genieten: zowel voor de overgangsmaatregel (voor aj. 2012) als

voor de nieuwe permanente regeling (vanaf aj. 2015) vielen ze uit de boot. De redenen:

- het vastklikken van reserves kon volgens de *overgangsmaatregel* voor reserves zoals die bleken uit een jaarrekening die ten laatste op 31 maart 2013 was goedgekeurd. Meestal vindt de algemene vergadering (en dus de goedkeuring van de jaarrekening) pas plaats in mei en juni. 31 maart 2013 viel dus te vroeg om de jaarrekening voor boekjaar 2012 (aanslagjaar 2013) al goedgekeurd te hebben, waardoor de laatst goedgekeurde jaarrekening meestal betrekking had op boekjaar 2011/aanslagjaar 2012. **Resultaat:** *aanslagjaar 2013* valt meestal buiten het overgangsregime;
- een liquidatiereserve aanleggen volgens het *permanente regime* kan dan echter pas vanaf aanslagjaar 2015 (voor winsten vanaf boekjaar 2014). **Resultaat:** *aanslagjaar 2014* valt buiten het permanente regime.

De uitbreiding voor aanslagjaar 2013 en 2014

Vanaf nu kunnen vennootschappen toch nog een liquidatiereserve aanleggen voor aanslagjaar 2013 en 2014. Regels:

- (i) enkel voor kmo's,
- (ii) (een deel van) de winst moet op een aparte passiefrekening worden geboekt,
- (iii) bij het aanleggen is de vennootschap 10 % heffing verschuldigd,
- (iv) bij uitkering bij liquidatie is geen rv verschuldigd, dat is wel het geval bij een eerdere uitkering (5 % of 15 %).

Het tijdstip waarop de reserve moet worden aangelegd, hangt af van het aanslagjaar waarvoor ze wordt aangelegd:

- een reserve aanleggen voor *aanslagjaar 2013* (winsten van boekjaar 2012) kan tot het einde van het boekjaar dat afsluit op 31 december 2015, de heffing moet ten laatste worden betaald op 30 november 2015;
- een reserve aanleggen voor *aanslagjaar 2014* (winsten van boekjaar 2013) kan tot het einde van het boekjaar dat afsluit op 31 december 2016, de heffing moet ten laatste worden betaald op 30 november 2016.

Bescherming woning zelfstandige: werking 'niet-vatbaarheid voor beslag'

Een zelfstandige die een verklaring van *niet-vatbaarheid voor beslag* laat opmaken bij een notaris, kan zijn hoofdverblijfplaats beschermen tegen schuldeisers. Die bescherming geldt alleen voor professionele schulden die zijn ontstaan na de bekendmaking van de verklaring. Een belangrijke regelgeving die wat aandacht verdient.

Verklaring van niet-vatbaarheid voor beslag

Een zelfstandige kan zijn activiteit uitoefenen als eenmanszaak (zelfstandige natuurlijke persoon) of via een vennootschap (rechtspersoon). Bij eenmanszaken vormen het privévermogen en het beroepsvermogen één geheel. Eventuele schulden kunnen op alle goederen van de ondernemer worden verhaald. Om die schulden van de onderneming te betalen, zal eventueel ook het vermogen van de echtgenoot worden aangesproken behoudens afwijkende regeling in een huwelijkscontract.

Een specifieke beschermingsregeling zorgt er echter voor dat de zelfstandige zijn woning-hoofdverblijfplaats tegen beslag van schuldeisers kan veiligstellen. Die bescherming geldt voor alle natuurlijke personen die een zelfstandige activiteit uitoefenen in België (handelaars, ambachtslui en vrije beroepers). Ze geldt voor zelfstandigen in hoofdberoep, in bijberoep en gepensioneerde zelfstandigen die na hun pensioen nog beroepsactiviteiten uitoefenen. Ook bestuurders en zaakvoerders genieten deze bescherming.

Verklaring bij notaris naar keuze

Via een verklaring van *niet-vatbaarheid voor beslag* bij een notaris naar keuze kan de zelfstandige zijn hoofdverblijfplaats beschermen. De verklaring bestaat uit een gedetailleerde beschrijving van het onroerend goed en de vermelding van de eigen, gemeenschappelijke of onverdeelde aard van de zakelijke rechten¹ die de zelfstandige op het onroerend goed bezit. Bij gemengd gebruik van de woning moet het privégedeelte en het beroeps-gedeelte duidelijk in de akte worden vermeld: als de beroepsoppervlakte minder dan 30 % beslaat, is heel het onroerend goed niet vatbaar voor beslag; als de beroepsoppervlakte 30 % of meer bedraagt, dan kan enkel het stuk privégedeelte niet vatbaar voor beslag worden verklaard.

Bij 'onverdeelde' zakelijke rechten is de uitwerking van de verklaring beperkt tot het onverdeeld aandeel van de zelfstandige op datum van de akte. Dezelfde regeling geldt bij opsplitsing in vruchtgebruik en blote eigendom. 'Gemeenschappelijke' zakelijke rechten kunnen voor hun totaliteit niet vatbaar voor beslag worden verklaard.

Voor het opmaken van de akte heeft de notaris de instemming van de echtgenoot van de zelfstandige nodig. Als de echtgenoot die instemming niet kan geven (bv. weigert zonder gewichtige redenen, is afwezig of is onbekwaam verklaard), dan kan de zelfstandige een machtiging vragen aan de rechtbank van eerste aanleg en, in spoedeisende gevallen aan de voorzitter van die rechtbank, om de verklaring af te leggen zonder die instemming. De notariële akte wordt ingeschreven bij de hypotheekbewaarder.

Bescherming beperkt tot nieuwe beroepsschulden

De verklaring van *niet-vatbaarheid voor beslag* beschermt de woning van de zelfstandige wel enkel tegen beroepsschulden die na de registratie van de verklaring door de notaris zijn ontstaan. Dus alleen de 'nieuwe' professionele schulden die in het kader van de beroepsactiviteit ontstaan, genieten bescherming.

De verklaring heeft ook uitwerking voor het verleden na het verlies van de hoedanigheid van zelfstandige, zelfs na een faillissement. Ze blijft ook gelden bij verandering of stopzetting van de zelfstandige activiteit.

¹ De niet-vatbaarheid voor beslag heeft betrekking op elk zakelijk recht: eigendom, vruchtgebruik, blote eigendom, erfpacht, opstalrecht, met uitzondering van het gebruiksrecht en het recht van bewoning.

Deze nieuwsbrief wordt u aangeboden met de steun van Belfius Bank

1

Liquidatiereserve nu ook mogelijk voor aanslagjaren 2013 en 2014

2

Bescherming woning zelfstandige: werking 'niet-vatbaarheid voor beslag'

3

Boekhouding in euro: afwijking mogelijk?

4

Catering en btw: wat en hoe?

Boekhouding in euro: afwijking mogelijk?

De jaarrekening die een correct beeld moet geven van de economische werkelijkheid, wordt in principe in euro opgesteld. Wisselkoers- of omrekeningsverschillen kunnen dit beeld echter verstoren. In die gevallen kan een aanvraagdossier voor afwijking van de boekhoudkundige verplichtingen worden ingediend bij de FOD Economie. Daarbij dient het gebruik van de functionele valuta te worden gemotiveerd.

Belang van de functionele valuta

De boekhouding van uw vennootschap en de jaarrekening moeten in de functionele valuta worden opgesteld. De functionele valuta is de valuta in de voornaamste economische omgeving waarin uw vennootschap actief is. Bij het aanvragen van een afwijking op het voeren van de boekhouding en het opstellen van de jaarrekening in euro (bv. door ondernemingen die hun bedrijf volledig in het buitenland uitoefenen), moet het gebruik van die functionele valuta worden gemotiveerd.

Het vaststellen van de functionele valuta gebeurt op basis van de valuta ...

- die hoofdzakelijk bepalend is voor de verkoopprijs van goederen en diensten;
- van het land waarvan de concurrentiekrachten en de regelgeving hoofdzakelijk de verkoopprijs van haar goederen en diensten bepalen;
- waarin middelen uit financieringsactiviteiten worden gegenereerd;
- die hoofdzakelijk de arbeids- en materiaalkosten en andere leveringskosten bepaalt;
- waarin ontvangsten uit operationele activiteiten gewoonlijk worden aangehouden.

Met andere woorden het grootste deel van de activa, de schulden en de opbrengsten van de vennootschap moet in de betrokken vreemde valuta worden afgewikkeld.

Ook het maatschappelijk kapitaal (vennootschapsvermogen) moet worden uitgedrukt in de functionele valuta waarin de jaarrekening zal worden opgemaakt.

Wijzigen van de functionele valuta

Het bestuursorgaan van de vennootschap kan de functionele valuta wijzigen, maar dan is een nieuwe aanvraag tot afwijking vereist. Tenzij het bestuursorgaan overschakelt op de euro gedurende de periode waarvoor de afwijking geldt. Het bestuursorgaan moet er ook jaarlijks op toezien dat de vennootschap de voorwaarden vervult, en dit vermelden in het jaarverslag.

Hoe te werk gaan?

Het aanvraagdossier voor afwijking van de boekhoudkundige verplichtingen wordt ingediend bij de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, Algemene Directie Economische Reglementering, Afdeling Financiële en

Boekhoudkundige reglementeringen, North Gate III, Koning Albert II-laan 16 te 1000 Brussel.

Een kopie van de aanvraag sturen naar de Voorzitter van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen (CBN) kan de procedure versnellen (City Atrium - 8e verdieping, T.a.v. de heer Jan Verhoeve, Vooruitgangstraat 50 te 1210 Brussel).

Na het advies van de CBN gaat het dossier naar de minister van Economie of naar de minister bevoegd voor Middenstand (kleine ondernemingen). De minister die een afwijking toekent, kan voorwaarden opleggen en een bepaalde, verlengbare termijn geven.

Een afwijking zal slechts voor drie opeenvolgende boekjaren worden gegeven. In de toelichting bij de jaarrekening moet naar de toegekende afwijking worden verwezen. Wie voor latere boekjaren een verlenging van de afwijking wil, moet in de aanvraag alle inlichtingen doorgeven zodat men kan nagaan of de voorwaarden nog altijd zijn vervuld en in de toelichting verwijzen naar de al verleende afwijking van de minister.

Bijzondere praktijkgevallen

Heeft uw vennootschap nog geen jaarrekening neergelegd op het moment dat u een aanvraag tot het voeren van de boekhouding en het opstellen van de jaarrekening in een andere munt dan de euro indient? Dan zal de CBN aan de minister adviseren om de afwijking toe te kennen voor één boekjaar.

Voor Belgische bijkantoren van buitenlandse ondernemingen die hun boekhouding en hun jaarrekening in een andere munt dan de euro willen, bestaat een afwijking. Op voorwaarde dat de werkzaamheden van het bijkantoor in hoofdzaak worden uitgeoefend buiten de euromuntzone en het grootste deel van de tegoeden, verplichtingen en resultaten zich situeert in deze muntzone.

Deze nieuwsbrief wordt u aangeboden met de steun van Belfius Bank

1

Liquidatiereserve nu ook mogelijk voor aanslagjaren 2013 en 2014

2

Bescherming woning zelfstandige: werking 'niet-vatbaarheid voor beslag'

3

Boekhouding in euro: afwijking mogelijk?

4

Catering en btw: wat en hoe?

Catering en btw: wat en hoe?

Over de correcte btw-behandeling van cateringdiensten woedt al jaren een discussie. Onder andere over het toepasselijk tarief en de aftrekbaarheid van cateringkosten bij promotionele evenementen. Het lijkt er echter op dat er aan deze discussies toch een einde is gekomen.

Welk tarief is van toepassing: 6 %, 12 % of 21 %?

Het aanbieden van maaltijden kan op verschillende manieren. Naar gelang welke dienst/goed de belastingplichtige juist levert, gelden er andere tarieven: enkel een bereide maaltijd leveren (6 %), restaurant- of cateringdiensten door eten en drinken aan te bieden voor verbruik ter plaatse (12 %), dranken (21 %).

De problemen ontstonden omdat het in de praktijk niet altijd even eenvoudig is om een levering van een bereide maaltijd te onderscheiden van een catering- of restaurantdienst.

Hoe dan beoordelen wat het precies is?

Bij restaurant- en cateringdiensten gaat het over meer dan alleen het leveren van een maaltijd. Er worden ook nog andere diensten aangeboden, zoals de bediening aan tafel en het ter beschikking stellen van infrastructuur. Als die extra diensten doorslaggevend zijn, kunnen we spreken van een catering- of restaurantdienst. Als het dienstenaspect eerder beperkt is, dan moet de handeling in zijn geheel als een levering van goederen (in dit geval een bereide maaltijd) worden beschouwd en niet als een dienst. Zo is het aanbieden van een beperkte zit- of staanplaats om een eenvoudige maaltijd te gebruiken, zonder dat er aan tafel wordt bediend, geen restaurant- of cateringdienst. Deze handeling is dus onderworpen aan 6 % btw.

De administratie beschouwt de volgende handelingen in ieder geval als restaurant- of cateringdiensten:

- verschaffen van bereide maaltijden met bediening aan tafel;
- verschaffen van bereide maaltijden inclusief de terbeschikkingstelling van tafels, stoelen, borden, bestek, glazen voor het verbruik ter plaatse (bv. een zelfbedieningsrestaurant);
- verschaffen van bereide maaltijden bij de klant waarbij bijkomende diensten worden aangeboden (bereiding van de maaltijden ter plaatse, opdienen, terbeschikkingstelling van borden, bestek, glazen ...).

Aftrekbaarheid van cateringkosten bij evenementen

Ook aan de kant van de afnemer van de dienst, waren er onduidelijkheden. Wat met de btw op cateringkosten: zijn die aftrekbaar of niet? De vraag is vooral relevant voor cateringkosten die gemaakt worden naar aanleiding van een promotioneel evenement georganiseerd door een bedrijf:

- *Kosten van onthaal* die een onderneming maakt voor het onthaal, de ontvangst, het vermaak of de ontspanning van personen die vreemd zijn aan de onderneming (bv. klanten, leveranciers, aandeelhouders) met het oog op het verbeteren of versterken van de professionele en commerciële relatie = btw niet aftrekbaar;

- *Publiciteitskosten* die door een onderneming worden gemaakt om hoofdzakelijk en rechtstreeks de eindkoper in te lichten over het bestaan en de kenmerken van een product of dienst met de bedoeling de verkoop ervan te bevorderen = btw wel aftrekbaar.

In het verleden heeft de fiscus het begrip 'kosten van onthaal' altijd ruim geïnterpreteerd, zodat aftrek vaak werd uitgesloten. Hoorden volgens de fiscus o.a. tot kosten van onthaal: hotel- en restaurantkosten, kosten van cateraars, kosten voor aankoop drank en eten, bloemen, zaalversiering, enz. Na steeds vaker ongelijk te krijgen in de rechtbank, heeft de fiscus nu dan toch bakzeil gehaald: btw op (catering)kosten bij de organisatie van een promotioneel evenement is vanaf nu wel aftrekbaar. Voorwaarde is wel dat de belastingplichtige kan aantonen dat het om een publicitair evenement gaat.

Versijnt 6 keer per jaar

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER Belfius Bank NV •
Pachecolaan 44 - 1000 Brussel
E-MAIL info@belfius.be

REDACTIE Dienst Communicatie Belfius Bank NV
GRAFISCH CONCEPT Perplex, Aalst
REALISATIE EN PRODUCTIE Belfius Bank NV

Copyright ©2015 — Belfius Bank NV.

Alle rechten voorbehouden — Deze nieuwsbrief is beschikbaar in 2 talen en werd conform de wet op het privéleven verstuurd. Indien u deze nieuwsbrief niet meer wenst te ontvangen, uw gegevens wenst aan te passen, de nieuwsbrief in een andere taal wenst te ontvangen of contact met ons wilt opnemen, klik dan [hier](#).

Alle informatie en standpunten in deze publicatie worden door Belfius Bank ten titel van vrijblijvende informatie meegedeeld, zonder dat hij door de inhoud verbonden is, en kunnen zonder voorafgaand bericht worden gewijzigd. Belfius Bank stelt alles in het werk om te zorgen voor kwalitatieve informatie op basis van de meest recente en betrouwbare bronnen, maar kan niet garant staan voor de nauwkeurigheid of volledigheid van de informatie. Noch Belfius Bank, noch enige bestuurder of bediende kunnen aansprakelijk worden gesteld voor fouten of weglatingen in deze publicatie, ongeacht de oorzaak. Zij kunnen ook op geen enkele manier aansprakelijk worden gesteld voor enig materieel of immaterieel verlies dat zou voortvloeien uit het gebruik van of een verwijzing naar deze informatie. Het ter beschikking stellen van deze publicatie mag en kan onder geen beding beschouwd worden als een juridisch, fiscaal of boekhoudkundig advies.

Deze nieuwsbrief wordt u aangeboden met de steun van Belfius Bank

1

Liquidatiereserve nu ook mogelijk voor aanslagjaren 2013 en 2014

2

Bescherming woning zelfstandige: werking 'niet-vatbaarheid voor beslag'

3

Boekhouding in euro: afwijking mogelijk?

4

Catering en btw: wat en hoe?

